

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR WHICH IT STANDS: ONE NATION INDIVISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE FOR ALL."

VOLUME III. — LETO III.

CLEVELAND, O., ČETRTEK (THURSDAY) OCT. 14., 1920

ST. 243 (NO.)

Single Copy 3c

Entered as Second-Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c

KOROŠČI GLASOVALI ZA JUGOSLAVIJO.

BEGRAD, 10. OKTOBRA. — Prva poročila iz Ljubljane javljajo, da so se prebivalci plebiscitne zone A z veliko večino izrekli za priključitev k Jugoslaviji.

VESTI O NEMIRIH V NOTRAJNOSTI RUSIJE SE PONAVALJAJO.

Copenhagen, 13. okt. — Glasom poročil, ki so dospela semkaj iz Rige, so se v Moskvi pojavili hudi boji. Poročila niso uradno potrjena, toda diplomatski krogi so kot navadno prepričani, da je stanje "kritično". Posebna brzojavka iz Helsinkija pravi, da boljševiški organ "Pravda" potrjuje poročilo o beli zaroti v Sibiriji. Preiskava je dovela do razkritja obširne zarote, katere namen je bil uničenje munitsijskih zalog, skladišč, tovarov, mostov in železniških prog ter nahujskati kmete proti sovjetski vladi. Vodje te zarote so bili častniki Kolčakove in Semenovove armade, toda med njimi so bili tudi nekateri boljševiški uradniki in se je vsega skupaj aretiralo več sto oseb.

PRIDELEK SLADKORJA V JUGOSLAVIJI.

Commercial Reporta priobčujo sledeče poročilo ameriškega konzula v Beogradu, K. S. Patton:

Pridelek rafiniranega sladkorja bo znašal letos v Jugoslaviji vsega skupaj 3.500 vagonov ali 35.000 metričnih ton glasom objavljanih, ali neoficijelnih podatkov. Lanski pridelek je znašal 10.000 ton. Celokupna uporaba sladkorja v Jugoslaviji ceni se na 60.000 ton, kar pomenja, da je treba uvoziti 25 tisoč ton, da se vzadosti potrebni deleži. Ob normalnih razmerah sladkorne rafinerije v Jugoslaviji morejo pridelati na 60.000 ton na leto. Letošnji primanjkljaj je pripisati pomanjkanju sladkornih rep. Tovarne za pridelovanje surovega sladkorja se nahajajo v Velikem Beckereku, Beogradu, Cervenki, Osječku, Novem Vrbsu, Baranovi, Usori in Čupriji; čistilnice za sladkor se nahajajo v Usori in Čupriji. Ona v Beogradu je bila vničena tekmo vojne. Cene sladkorja se menjajo vspešno, prečna cena znaša približno 40 centov funt.

FRANCOSKE TOVARNE ZA LOKOMOTIVE V JUGOSLAVIJI.

Ameriški konzul K. S. Patton poroča iz Beograda, da so trije francoski inženirji kot zastopniki važnih industrijskih podjetij predložili jugoslovanski vladi načrt, po katerem bi njihovi predložitelj zgradila v Jugoslaviji nekoliko podružniških tovarnov za izdelovanje lokomotiv, tovornih vagonov in drugega železniškega prevoznega materiala. Pridelek tovarni bi se vporabljal v Jugoslaviji, kakor tudi v francoskih železnicah na Bližnjem Vzhodu, kakor v Mali Aziji, Sibiriji, itd. ter za francoske izvoz po francoskih podjetjih v sosedni Orijent.

Rešimo Jadransko vprašanje!

IZ GL. URADA J. Z. Z.

Iz zanesljivih virov dobili smo poročila, da Italijani nalašč zavlačujejo rešitev jadranskega vprašanja, ker so trdno prepričani, da se Jugoslavija zaplete v kako prasko s sosednimi deželami in če pride do kakšnega konflikta, potem Italija enostavno anektira Reko in reško dražavico, katero je ustvaril D'Annunzio s pomočjo in pod pokroviteljstvom italijanske vlade, in s tem bi bilo rešeno jadransko vprašanje.

Italija neprestano spletkari in ščuva sosedne narode, da se zaletavajo v Jugoslavijo in svojo zunanjo politiko je pokazala v pravi luči s svojimi intrigami v Albaniji, ko je skušala zaplesti Jugoslavijo v vojno z Albanci. Znano je, da ima Italija tajne pogodbe z Bulgarijo in Ogrsko in ko hitro bi se Jugoslavija zapletla v vojno z Albanijo tako hitro planejo na njej Bulgari in Horthijevi morilci, ki komaj čakajo, da dobijo priložnost odtrgati od Jugoslavije pokrajino, ki so pred vojno spadale Bulgariji in Ogrski kroni.

Budapest je gnezdo monarhističnih in rojalističnih spletk. Bivši avstrijski cesar Karol Hapsburg, ki se nahaja v Švici stalno intrigira z rojalistično kliko v Budapešti kako zaplesti v boje razne bivše avstrijske narode, kako povzročiti proti revolucijo v nemški Avstriji in zašesti Dunaj. Načrti za coup d'état so dovršeni in če se jim posreči spraviti Korelno nazaj v Budapešt potem proti nevarnosti ne samo samostalnosti Nemške Avstrije, temveč tudi Čehoslovaki in jugoslovanskim pokrajinam.

Italija pa ima še drug dober vzrok zakaj zavlačuje rešitev jadranskega vprašanja. Jugoslavija še sedaj ni uredila svoje hiše. Politični kaos vlada v celi deželi, industrija spi, ljudje ne mislijo na produkcijo in rekonstrukcijo, ampak vsak čaka na izid volitev. In dokler Jugoslavija ne bo uredila svojih notranjih razmer, Italija ne bo pripravljen rešiti jadranskega vprašanja. Za to ima gotove vzroke. Italija prav odkrito priznava, da je njena dolžnost, da se zavaruje pred militarističnimi sosedmi in zato ji ne sme nikdo zametati, ako zahteva take strategične meje, ki jo bodo varovale pred militarističnimi upadi njenih sosedov. S tem Italija grozi, da ne odstopi od zasedenega zemljišča v slučaju, da se jugoslovansko ljudstvo izreče za monarhijo.

In sedaj je tukaj čas in prilika, ko jugoslovanski narod lahko izpodbije tla vsem tem italijanskim imperijalističnim argumentom, če se odloči za republikansko formo vlade, če voli v ustavotvorno skupščino take kandidate, ki so se izrecno in odprto izjavili za republiko na najdemokratičnejši podlagi. Če ljudstvo voli za tako republiko kakor je zamišljena v programu J. R. Z. potem ne bo imela Italija nobenega argumenta za pridobitev strategičnih mej, kajti take države, ki bo imela tako demokratično ustavo se ni treba bati, ker ne bo napadala svojih sosedov, ampak si bo prizadevala, da živi v prijateljskih odnosih s svojimi sosedmi.

Od izida volitev za ustavotvorno skupščino bo veliko odvisno kako se bo rešilo jadransko vprašanje. Komur je leže-

KAKO SE USTVARJA DRAGINJO.

New York, N. Y. — Pred kratkim je bila obtožena profitarstva Brooklyn Edison družba in pa dve premogarske družbe; ti slučajji dokazujejo, da se je zgodilo, da se je trdi premog, ki se prodaja po \$4.00 in \$4.50 na mestu, kjer je bil izkopan, prodaja v nekaterih slučajih za celih \$22.26 tona. Kako je to mogoče?

Preteklega avgusta so imeli trgovci s premogom na debelo sejo, na kateri se je govorilo, kako bi se trgovalo, da bi ne prišli v navskrižje z Leverjevim zakonom. Hoteli so premogarsko trgovino nekoliko očistiti, da se izognejo sitnosti vsaj za toliko časa, kot je ista bila pod vladno kontrolo.

Zato so podpisali obljubo, da premog na poti iz rova do konzumenta ne sme iti skozi več kot dve roki. Sklenilo se je tudi, da se vse krišle, ki se jih zadržijo, naznani vladi in kot se govori je največ dokazov, ki jih je dobila porota v Brooklynu, bilo doseženih na ta način. Zatrjuje se, da so za visoke cene premoga v prvi vrsti odgovorni spekulantje, ki barantajo s premogom pri čemur hoče seveda vsak nekaj profita, tako da kadar pride premog do konzumenta, mora isti plačati vseh profit, katerega je nabrala cela veriga spekulantov.

UBOŠTVO JE POVZROČILO TRAGEDIJO.

Lansing, 23. okt. — Tukajšnji farmer Earl Roop, ki je večer izpovedal, da je umoril svoji dve mali hčerki, ena stara dve in druga tri leta, bo preiskan od zdravnikov, da doženo, če je pri zdravi pameti. Roop pravi, da je ubil svoje hčerke vsled revščine. Njegova žena je bila doma bolna s svojim novorojenim detetom in imel ni ničesar za zimo, zato je mislil, da je bolje, da hčerki umori kot pa da bi trpeli lakoto in pomanjkanje. Najprej ju je skušal zadušiti s koloformom, nato pa ju je vrgel živi v globoko blato nedaleč od bližnje reke.

ZDRAVNIKI NA ŠTRAJKU.

Berlin, 13. okt. — Doktorji in dentisti v Chemnitzu so pričeli proti-štrajk proti stavki mestnih uslužbencev. V Plauen pa so zastavkali mestni plinovi in električni delavci.

Če na tem, da bo rešen del Jugoslovancev v zasedenem ozemlju pride brez prelihanja krvi pod okrilje Jugoslavije, ta bo napel vse sile in delovno, da postane Jugoslavija republika. Pisal bo svojem v domovino, jih poučil kako naj volijo 28. novembra, če pa ne bo utegnil pisati, bo pa izrezal ta članek iz lista in ga poslal v pismu v domovino.

Rojaki, pomagajmo pravično rešiti jadransko vprašanje. Borili smo se par let, žrtvovali čas in denar, ustrašili se nismo dvaj set milijon dolarske italijanske propagande, a da bi sedaj pustili, ko imamo priliko da z enim udarcem pravično rešimo dvojne precehi vprašanje, ki so tako vitalne za napredek in razvoj naše rojstne dežele, to bil bi neodpustljiv greh, izdajalstvo prve vrste.

Iz premogarske vojne v zapadni Virginiji.

Williamson, W. Va. — (Piše Paul Hanna.) — Med onimi premogarji, ki so bili vrženi iz kompanijskih stanovanj, sta tudi dve poljski družini. Vsi drugi so Amerikanci — beli Amerikanci, potomci najstarejših kolonijalnih družin in pa črni Amerikanci, katerih predniki so prišli semkaj na "posebno povabilo" iz Afrike.

Isto stanje z ozirom na narodnost prebivalstva obstaja povsem tem okraju. Tujezemci niso nič manj redki kot proumjski lastni premogorovci. Šte, vilo belih in črnih premogarjev je enako razdeljeno in v svoji vnemi za delavsko organizacijo se vsi enako odlikujejo.

Pretekli večer je prišlo poročilo, da mala skupina premogarjev, ki je čisto izolirana v gorah, potrebuje organizatorja. Takoj se je prijavil eden, ki je bil pripravljen podati se v gore in organizirati unijsko podružnico. Bil je velik, slok črnc, srednje starosti, ki je bil na eno oko slep, ker drugega je izgubil v neki eksploziji v jami.

"Znano je, da so Baldwinovi detektivji oni kraj čisto obkolili, toda eden mora iti tjakaj takoj. Ali bi mogli vi iti?"

"Bom poskusil," je odvrnil črnc. "In če zveste, da nisem dospel na cilj, greste lahko pogledat za meno."

Danes sem pa videl sliko črnega organizatorja, katerega so kompanijski biriči ujeli blizu Dinges. Njegova glava in roke so bile pokrite z obvezami, ki so pokrivala rane, katere so mu zadali biriči s svojimi krepelci, nakar so ga pustili ležati ob poti, ker so mislili, da je mrtev.

Veliko tukajšnjih krajevnih unijskih uradnikov je črnc, ki so ponosni na svoje odgovornosti in ki se zavedajo svoje skupnosti z veliko organizacij, obsegajočo 600.000 ameriških premogarjev, katerih moralna in finančna sila je za gibanjem da privede delavsko civilizacijo v najtemnejše dele zapadne Virginije.

Vzhodno od Mingo leži McDowell okraj, trdnjava operatorske tiranije. Neki krajevni trgovci, ki je v sorodu z nekim reakcionarnim premogarskim lastnikom, mi je povedal naslednjo dogodbo: Pred par tedni je bila poslan iz McDowellja za boji, ki je bil naslovljen na organizacijo premogarjev v Williamsonu. Ko so zaborj odpri, so našli v njem zastrupljeno truplo nekega unijskega organizatorja, na katerem se je nahajal listek z besedilom: "In če pride do kateri unijski organizatorji v McDowell okraj, bo dobil isto."

Isti trgovci mi je tudi povedal, da svoboda, ki jo uživajo unijski možje v Mingo okraju, ne bo trajala preko volilnega dneva. Vprašal sem ga, da mi razloži.

"Lahko govorite kolikor hočete o zakonu in redu," je odvrnil, "toda lahko vam rečem, da se bo unijsko organizacijo po volitvah takoj zatrla. Kako se bo stvar završila, vam najbolje pojasnim, ako vam dam naslednjim primerom. Pred kratkim časom sem imel veliko blaga, in sem napravil razprodajo v Loganu, kjer sem skupno z dvema fantoma razdal po cestni letake. V tem petih minut je bil pri meni šerif in me pograbil. Ko pa je prebral letak, se je nasmejalo: "Ze dobro," je

AMERIŠKA STRAHOVLADA NA HAITI.

Washington, 13. okt. — V javnost je prišlo neko konfidenčno pismo, katero je pisal major general George Barnett leta 1919 polkovniku John H. Russellu, ki je poveljnik ameriških čet na Haiti otoku. V pismu je rečeno, da so ameriške čete na otoku krive popolnoma brezobzirne moritve in se zahteva korenito preiskavo.

V pismu, katero je danes objavil mornariški tajnik Daniels, pravi gen. Barrett, da je bil presenečen preko vse meje, ko je slišal, kakšne razmere vladajo na Haiti in da je bilo mogoče, da kak ameriški vojaški oddelek tako slabo izvršuje svojo dolžnost.

Gen. Barret pravi v svojem poročilu, da je ameriško vojaštvo tekom petih let in pol ameriške okupacije otoka ubila 3250 domačinov, katere se seveda klasificira v razred "oboroženih banditov." Med tem časom pa je bil ubit samo en ameriški častnik in 11. vojakov, ranjena pa sta bila dva častnika in 26 vojakov. Poročilo pravi, da je popolnoma nemogoče doognati število domačinov, ki so bili ranjeni v spopadih z ameriški posadkami in domačimi četami, katere so organizirali in poveljevali Amerikanci.

STAVKA NA PORTUGALSKEM KONČANA.

Madrid, 13. okt. — Brzojavke iz Portugalskega javljajo, da je stavka železničarjev končana in da je promet zopet upoštevan.

dejal. "Mislim sem, da se mišli sklicati unijsko sejo. Ako se gre samo za razprodajo, tedaj lahko razdajate svoje letake po kampi." Potem je govoril nadaljeval: "Če bi bil jaz unijski organizator, tedaj bi jo bil dobil po glavi, moje truplo pa bi se bilo poslalo na unijsko organizacijo v svarilo. Na ta način se namreč postopa v Logan in McDowell okraju, in kakor hitro bodo volitve končane, se bo isto godilo tudi tukaj, brez oziroma, če je po postavi dovoljeno ali ne."

Gotovo se še vsakdo spominja, da so bile pred kratkim poslano semkaj zvezne čete, ker so premogarje veže dinamitirali elektrarno neke premogarske družbe. Toda šerif Blakenship je po kratki preiskavi, ki jo je upeljal na svojo roko, aretiriral dva kompanijska paznika, ki sta podpisala pisano izjavo, v kateri priznavata, da sta bila najeta, da sta izvršila dinamitiranje, da se je potem lahko poklicalo zvezne čete.

Neki štrajkar, katerega sem spoznal v štorskim naselbinu v No. lams, mi je povedal, da mu je lastnik premogorova dejal, ko se je pridružil štrajkarjem: "Od tebe bi kaj več pričakoval. Bil si v armadi in bil si se v Franciji," mu je odvrnil George — "To pa je tudi vzrok, da sem v tem boju in to je vzrok, da bom vztrajal v njem toliko časa, da zavladava pravica in svoboda za vse." V tem duhu se vrši boj premogarjev v zapadni Virginiji.

KONCILI AKCIJE ANGLIJE.

London, Anglija. — Piše Max Worth.) — "Kako močni so koncili akcije?" sem vprašal urednika angleškega delavskega dnevnika "Daily Herald", George Lansburyja, ki je obenem tudi član centralnega koncila akcije.

"Dovolj močni, da ustavijo vojno z Rusijo," je odvrnil. — "Dovolj močni da ustavijo v teku 48 ur vsako angleško industrijo. In naj vam povem tudi toliko, da koncili akcije ne bodo prenehali delovati toliko časa, da naša vlada sklene mir s sovjetsko Rusijo."

Mr. Lansbury je potem razložil, kako so nastali ti koncili akcije ob kritičnem trenutku, ko se je zdelo, da bo vlada skoro gotovo napovedala Rusiji odprto vojno in ko se je mislilo, da je vlada poslala Rusiji nadvse drastičen ultimatum. V prvi koncil se je izvolilo po pet članov iz parlamentarne komiteja strokovno unijskega kongresa, nadalje pet članov iz eksekutivnega komiteja Delavske stranke in iz parlamentarne delavske stranke. Tako stvorjeni koncil se je imenoval "Koncil akcije delavstva in Rusije". Kasneje se je izbralo še devet oseb. Posebni delavski kongres, ki se je zbral, da razmotriva to akcijo, je dal koncilu polnomoč, da podvzame take akcije, kot je mogoče, da se prepreči vojno z Rusijo.

Medtem pa so se organizirali krajevni koncili akcije v kakih 400 pglavitnih industrijskih središčih dežele. Gibanje se je razširilo kot požar in ima za sabo dobesedno vse delavske gibanje v Angliji. Koncil akcije je bil organiziran v psihološkem momentu in je dal duška vsemu napetemu čustvu, ki je vladalo tedaj.

"Resnična moč koncila leži v dejstvu, da ima v rokah ekonomski mandat. V roki ima moč, da proizvede direktno in takojšnjo akcijo na polju produkcije."

"Kaj je stališče vlade na pram koncilom?" sem vprašal. "Vlada trdi, da so proti ustavnosti," je odvrnil Mr. Lansbury, "da so pravzaprav sovjetji. Zato se je začelo proti koncilom in vsem, ki so zvezani z njimi, z brutalnim napadom, in to je ravno ono, kar smo potrebovali, da si utrdimo naše stališče. Cimbol vlada napada koncil akcije kot delavski svet, tembol jo delavci čutili potrebo, da ga podpirajo. Najbolje, morejo kapitalisti storiti za nas, je, da nas napadajo."

"Vzemite na primer naš list "Herald". Predno so pričeli širiti vest, da smo v službi sovjetske vlade, smo izdajali dnevno okrog 300.000 listov. Po napadu pa se je cirkulacija takoj zvišala za 30.000. Tekom zadnjih dni se nas je začelo zopet napadati. Zato smo včeraj tiskali približno 375.000 listov."

"Delavstvo mora organizirati svoj glavni štab ali pa mora imeti kako drugo oblast, ki ukrepa v vseh zadevah, tikaajočih se blagostanja delavstva. Kapital je danes bolj organiziran kot kdaj prej, zvezan med seboj ter pripravljen na mobilizacijo vsak trenutek. Naše silje morajo biti v vedni pripravljenosti in ne sme se jih najti spati na straži."

"V sedanjem trenutku smo v sredi največjih industrijskih teškoč. Prepričan sem, da nas je Lloyd George in angleški ka-

pital namenoma postavil v našo pozicijo. Oni želijo boja z našimi silami in hočejo, da se isti vrši na terenu njihove izbire. Sedanji koncil akcije ima moč obravnavati samo z rusko krizo. Kar potrebuje angleško delavstvo, je koncil akcije, ki je vedno na delu in pripravljen kosati se z vsakim slučajem.

Rešen smrti na električnem stolu zadnji trenutek.

Columbus, 13. okt. — Telefonsko sporočilo governerja Coxa je par minut pred polnočjo rešilo življenje 20-letnega George Niehterja iz Akrona, ki je imel umreti danes zgodaj zjutraj na električnem stolu.

Glava na smrt obsojenega je bila že obrta za elektrokcijo, krsta za njegovo truplo je že tudi dospela v jetnišnico in jetnik je tudi že pojedel svoj zadnji obed. Časnikarski poročevalci in odbor jetnišnice so se že zbrali za pričakovano usmrnitev, ko je ob 11:41 dospelo poročilo governerja Coxa, s katerim je bilo obsojencu dodeljeno začasno pomiloščenje.

George Niehter je bil obsojen na smrt vsled umora akronskega restavraterja Steve Broses. Zločin je bil izvršen 9. januarja. Kazen je s tem odložena do 12. novembra, do katerega časa se bo morda izposlovalo novo obravnavo, kar zatrjuje se, da so se vdeležili umora še štirje drugi možki.

SVILOPREJA V JUGOSLAVIJI.

Glasom poročila ameriškega konzula v Beogradu, K. S. Patton, od 28. avgusta t. l. pričakuje se, da bo letošnja produkcija svilenih zapredkov (silk cocoon) v Jugoslaviji znašala skupaj 500.000 kil (1.102.300 funtov) v skupni vrednosti 10.000.000 dinarjev. Pred vojno je ves pridelek v jugoslovanskih pokrajinah znašal približno 3.000.000 kil v skupni vrednosti 30.000.000 dinarjev. Primanjkljaj je pripisati dejstvu, da je veliko število murv bilo uničenih tekmo vojne.

KREISLERJU SO STAVILI KOZE.

New York, 12. okt. — Ko se je na parniku Nieuw Amsterdam, ki je danes dospel v pristanišče, pojavil slučaj koz, se je odredilo, da se stavijo kozje vsem 1382 popotnikom, med katerimi je bil tudi slavni violonist Fritz Kreisler, ki se je po kratkem bivanju na Dunaju vrnil v Ameriko za koncertno turo.

PETER MLADINEO UMRL.

Jugoslovanski oddelek Ameriškega rdečega križa nam sporoča, da je v Puciscu v Dalmaciji, v svojem rojstnem kraju dne 16. septembra umrl v 35. letu svoje starosti Mr. Peter Mladineo. On je bil upravitelj jugoslovanskega informacijskega urada, ko je bil ob začetku vojne pridržen vladnemu komiteju za javno informacijo. V domovino se je povrnil meseca junija 1919 kot član misije jugoslovanskega reliefa. Toda njegovo slabotno zdravje mu ni dovolilo, da bi se bil kdaj vrnil v Ameriko, in po zdravljenju v več zdraviliščih je umrl v svojem rojstnem mestu.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation. 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastnie in izdaja za

Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnništvo.

CLEVELAND, O., ČETRTEK (THURSDAY) OCT. 14., 1920

104

NEKOLIKO O NAS SAMIH.

Danes smo se odločili, da nekoliko pozabimo na svetovne probleme, s katerimi se bavi današnji svet, in da se pogovorimo z vami o nas samih, hočemo reči o našem delavskem tiskovnem podjetju. Prav dobro se zavedamo, da je sebičnost velik greh, toda prepričani smo, da naša sebičnost ne spada v škodljivi razred, temveč v ravno nasprotni, ker ista bo v korist slovenskega delavstva v Ameriki, kajti naš napredek znači tudi napredek našega delavstva.

Dnevnik "Enakopravnost" je pričel izhajati iz potrebe. Slovenski delavci v Clevelandu so že dolgo časa čutili potrebo, da si ustanove tako podjetje kot je naše. Začetek je bil težak. Ako pomislimo sedaj nazaj na vse velike stiske in teškoče, skozi katere smo šli v teku zadnjih dveh let in pol, in katere smo z vašo pomočjo srečno premagali, nas obhaja čut zadovoljstva, kajti žrtve, katere so bile potrebne ob številnih prilikah, so obrodile sad in naš obstanek je zasiguran.

Toda to ni dovolj. Mi smo mnenja, da je napredek naraven pri vsakem živem organizmu. Kar ne napreduje, to živetari in je obsojeno k poginu.

Vprašanje, ki se pojavlja sedaj, je, ali so dani pogoji za naš napredek? Ali smo mi in v stanu, da iz tega, kar smo ustvarili do sedaj, ustvarimo nekaj večjega in popolnejšega?

Na taka vprašanja moramo odgovoriti z najodločnejšim: Da! Pogoji so vsi tukaj, treba je samo dela. Mi smo pripravljeni storiti svoje, in ako moremo štetiti tudi na vaše sodelovanje, tedaj je ni sile, ki bi mogla preprečiti naš razvoj do najvišje stopnje, ki je pod danimi okolščinami mogoče.

Radi bi morda vedeli, na kak način nam morete pomagati. — Dobro. — Vsak izmed naših prijateljev nam lahko pomaga, eden na ta, drugi na oni način.

Včasih smo slišali koga, ki je bil mnenja, da je list preveč lokalnega pomena. Da to ni resnica, nam dokazuje to, da naše novice objavljajo številni drugi slovenski listi. Ako se drugim listom zdi vredno poročati clevelandске novice, katere pridejo čitateljem v roke šele čez en teden ali dva, je to dokaz, da naš list vrši koristno delo. To je ravno eden izmed številnih vzrokov, zakaj bi moral biti vsak Slovenec v Ameriki naročen na naš list, ki vedno prinaša najnovejšo vesti iz največje

slovenske naselbine v Ameriki. Kadar priporočate naš list svojim prijateljem, ne pozabite omeniti te prednosti.

Naši somišljeniki po raznih naselbinah nam pomagajo lahko še na en način, to je s poročanjem dogodiljev v naselbini. Ako se v naselbini pripeti vesel ali žalosten dogodek, o katerem ste prepričani, da bo zanimal tudi ostale rojake, ki so raztrešeni po raznih delih Združenih držav, vzemite si par trenutkov časa, napišite kratko poročilo in pošljite je nam. Tako vaše sodelovanje nam bo izdatno pomagalo pri izdajanju našega dnevnika. Isto seveda velja tudi za Clevelandčane in Collinwoodčane, ki pa imajo poleg tega še eno priliko, da nam gredo na roko.

Pri nakupovanju svojih potrebščin naj se v prvi vrsti ozirajo na trgovce, ki oglašajo v našem listu. To je jako efektivno sredstvo, s katero zavedni delavci vplivajo na trgovce, da podpirajo njihov časopis. In še nekaj. Kadar greste kaj kupit, ker ste videli oglas v listu, povejte to tudi trgovcu, ki bo na ta način spoznal uspešnost delavskega lista kot oglaševalno sredstvo.

In končno: postanite solastnik našega podjetja. Z skupom ene 10-dolarske delnice postanete enakopraven solastnik podjetja, ki je ustanovljeno ne za dobiček kakkega posameznika, temveč za to, da pomaga delavstvu v njegovem izobraževalnem in osvobodilnem delu.

To je vse, česar želimo od naših prijateljev, da storijo za nas in za sebe. Idimo torej na delo skupaj, da bo tudi naša zmaga skupna.

DOPIS.

Cleveland., O.

Slovenski Cleveland je pričel s svojim prosvetnim delovanjem. Tako smo imeli dosedaj že par prireditelj, katere so nudile več ali manj duševnega užitka. Sezona na dramatičnem polju se je otvorila nekako pred dobrim mesecem. Pri nas v Clevelandu nas je bilo s svojo prvo prireditvijo počastilo vrlo društvo Ivan Cankar z igrjo "Izmajlov". Toda prva prireditev na slovenskem odru pa je bila "Zanikar na Trojici", katero je bilo uprizorilo dramatično društvo "Lilija" iz Collinwooda. Društvo Lilija je bilo priredilo omenjeno igrjo v počast newburškim rojakom.

Kot omenjeno, smo dosedaj imeli dve drami ali igrokaze. Stem se je pokazal dober začetek sezone na prosvetnem polju. Poleg omenjenih društev imamo pa tudi druge skupine, in to so pevski zbori. Saj res, milodnevna slovenska pesem je po takoj priljubljena, da bi človek ne prenehoma prisluškoval odmevu one nepopisne krasote. In kaj posebno še, ko prihaja v lep ubranih glasih pevcev in pevki samih.

Dokaj vesela novica je, katero je objavilo članstvo okteta "Samo". Sicer je oktet Samo

nastopil izza svojega početka že parkrat pred slovensko javnost. In da je vselej žel burno odobravanje in splošno zadovoljstvo od poslušalcev, tega mi ni treba še posebno poudarjati.

Skupina pevcev je sicer mala po številu, toda izborni glasi pevcev so ubrani tako umetniško in izurjeno, da si človek skoro težko predstavlja, kako je kaj enacega mogoče v danih razmerah.

V nedeljo, 17. oktobra je prvi koncert okteta "Samo" v tej sezoni. Koncert se bo vršil v Slovenskem Narodnem Domu v Newburghu. Dasi je slovenska naselbina v Newburghu le nekoliko oddaljena od slovenske metropole v Clevelandu, toda v tem ne vidim kake posebne ovire, da bi se ne udeležilo tudi ostalo občinstvo in ljubitelji krasnega petja. Pa saj je že program sam na sebi tako bogat, da bo dovolj užitka za vse navzoče poslušalce. Poleg tega, da ima oktet Samo na programu več mišnih pesnic, sodelujeta tudi društvi "Soča" iz Collinwooda in "Zvon" iz Newbruga. Izbornost obeh naslednjih društev je dobro poznana in priljubljena pri občinstvu.

Prva točka na programu je pesen "Samo", katero bo zapel moški zbor. Pesem je bila zapeta že parkrat pri nekaterih prireditvah, toda vselej se člo-

veku glasi kot nova. Besedilo Simon Jenkota je dober dokaz jedra in sploh vsebine pesni. Toda spopolnjena pa je z glasbo A. Foersterja, poznanca mi-line slovenske pesmi, katere bogastvo je še v vsaki svoji skladbi kristaliziral. Druga točka, "Večer na morju", je tudi nekaj bajnega, skladba Dr. A. Schwaba, seveda tudi umetnika v glasbi. "Vasovalec" je pa umotvor našega dičnega Emila Adamiča. S tem je dovolj povedano.

Pesem "Eno devo le bom ljubil," je brezdvoma znana marsikateremu. Pa tudi glasba J. Aljaža. Toda skladba A. Gruma je nekaj novega, kar še nismo slišali. Skladatelj je posvetil svoj umotvor ljubljenci iz pod peresa goriskega slavčka Gregorčiča. "Naša Zvezda" je tudi jako priljubljena pesem, katere besedilo je tudi Gregorčiča, skladba pa našega ljubljence J. Aljaža, s solo spevom. (Dalje prihodnjič.)

LOKALNE NOVICE

— Včeraj so Clevelandčani v Wade Parku v bližini umetniškega muzeja praznovali zmago clevelandskega base-ball kluba, ki si je priboril prvenstvo med vsemi ameriškim igralci v letošnji tekmi za prvo mesto. Ob tej priliki je bilo navzočih kakih 25.000 do 30.000 oseb, ki so se vse skušale pririniti v ospredje do odra, na katerem so bili obojevalni igralci. Policija je imela dosti dela, da je preprečila pravočast paniko.

— Delničarji Ameriško-Jugoslavanske Tiskovne Družbe, ki še niso dobili novih delnic za stare, so prošeni, da pridejo ponje v naš urad čim prej mogoče.

— Včeraj nekoliko pred polnočjo sta prišla v salon Steve Kovačiča na 546 E. 152. St. dva bandita ter sta z revolverji v rokah ukazala bartenderju Johnu Denku, da dvigne roki. Njega in še tri obiskovalce sta prisilila, da so se umaknili v zadnjo sobo, medtem pa sta odprla register ter vzela iz njega \$500, nato pa so se brzo odpravili z avtomobilom. Denk je takoj obvestil policijo, toda o roparjih ni nobenega sledu.

— Avtomobil je povozil včeraj okrog 8. ure zvečer ženo pastora Rev. J. H. Goldnerja, ki je eno uro kasneje umrla v bolnišnici Mt. Sinai za prebito črepijo. Avtomobil, ki jo je povozil je odbrzel naprej, ne da bi kaj ustavil.

— Mestni zdravstveni komisar dr. Rockwood je včeraj podal v javnost svarilo, da se bo v teku prihodnjih par mesecev zopet pojavila influenza. On pravi, da se sicer ne pričakuje, da bo epidemija dosegla ono stopnjo kot lansko in predlansko leto, toda da je vseeno umestno, da se preivalstvo zavaruje pred napadi te nevarne bolezni s tem, da skrbno zrači prostore, v katerih stanuje in da se drži noge suhe. Sedaj so v mestu trije slučajji influence, toda direktne smrti od influence že ni bilo naznanjene od 14. septembra. Na ta den je ena oseba podlegla tej bolezni. 3. septembra pa dve. Na drugi strani pa je zahtevala pljučnico izza 1. septembra že 52 smrtnih žrtev. Od teh se jih je pojavilo od 1. oktobra devetnajst. Rockwood je mnenja, da se je več teh slučajev pljučnice pričelo z influenco, nakar se je razvila v pljučnico.

— Včeraj je sodnik opustil George Gall-a, ki je bil obtožen, da je ukradel avtomobil. Gall je raje prevzel nase krivdo obdolžbe, kot pa da bi poklical na izpričevanje svojo zaročenko, v kateri družbi se je nahajal na večer, ko je bil avtomobil ukraden. Dekle je čitalo o zagati, v kateri se je nahajal njen zaročenec ter prišla sama na sodnijo, ter povedala, da je bil on za časa, ko se je izvršila tatvina, pri nji.

— Roparji so v sredo ponoči vdrtli v trgovino Izaka Moneterja na 8218 Quincy ave. ter odnesli za \$5.000 obleke in kožu-hovine.

— Naše vrlo dramatično društvo Ivan Cankar je zopet prispevalo svoto \$47.35 za naš S. N. Dom. Izročilo je čisti prebitek igre "Izmajlov" s katero je otvorilo letošnjo igralsko sezono. Prisrčna hvala vsem sotrudnikom.

AKO STE PREKO 40 se vam bo dobro izplačalo da vsajih očistite vaš sistem vseh nečistosti; si osladite želodec; nalahko preuredite črevesje in preženete iz želodca strupove in izboljšate slabo in izstradano kri. Samo narava lahko pomaga naravi.

Bulgarski krvni čaj je najredkejša naravna preskripecija. Se prodaja po vseh lekarnah. ali po zavarovalni pošti, 1 velika družinska škatlja \$1.25 ali 3 škatlje \$3.15 ali 6 škatelj \$5.25. Naslovite H. H. Von Schlick, President Marvel Products Co. 433 Marvel Bldg. Pittsburgh, Pa.

— Mestni tlakovalni podjetniki imajo sedaj dovolj delavcev na razpolago za vse svoje delo in vse tlakovalno delo, ki je sedaj v teku bo končano še pred zimo.

POSEBNOST ZA PAR DNI

V moji trgovini, kjer se prihrani denar.

\$3.00 Moške modre delavne hlače za \$1.75

Ženske čisto svilene nogavice vseh barv \$1.45

Popolnoma usnjeni deški čevlji, vseh velikosti, gar-rantirani za \$4.00

Moki delavni čevlji, ružni ali črni. Močno usnje \$4.00

AKO KUPITE PRI MENI BOSTE ZADOVOLJNI!

Melvin Rose

724 East 152nd St.

prejšnji poštni urad.

— Naročnikom v "Zvezdu ku" t. j. med 31. in 45. cesar-niso v zadnjem času dobili list-redno, prosimo, da nam to sporo-šte, ker smo imeli sitnosti z našalcam. Kdor želi dobiti list, katerih ni prejel, naj se bliže voli oglašiti v našem uradu, se mu bo radovolje postreglo. Upravištvu.

Naročniki pozor! — Vse njene naročnike v Clevelandu in Collinwoodu prosim, da mi vsako nerednost pri dostavljanju lista takoj sporoče potom dopisno, ce ali pa ustmeno. Pod vodstvom bo vladal red in list bo ste prepričani, da bom vse, da se bo list redno dostavljal. Ne odlašajte s poročilom storite takoj. Za upravnništvo Ludvik Medvešek.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

Zdaj je bilo Nataliji žal, da je Tomaža vedno začnevala in ga od sebe pihala, dasi ga je pravzaprav rada imela; žal ji je bilo toliko bolj, ker se Tomž za njo ni več menil. Govoril je z njo samo o vsakdanjih rečeh ali pa sploh ni in videla sta se le malokdaj, pač pa so vsi v hiši vedeli, da se namerava Tomaž oženiti, a samo s kakšno petično žensko.

Ko je nastala popolna tema, je Natalija užgala svetilko in je nadaljevala s šivanjem gledališkega kostuma. Kadar je bila zvečer doma, je šla navadno v vas h gospodični Mariji, a ta dan je hotela biti sama. Med tem ko so njene roke šivale kostum, so bile njene misli pri Tomažu in se je iz njenih prsi izvil marsikak vzdih in se je na njene oči prikradla tudi kaka solza, kajti zavedala se je, da se bodo njena in Tomaževa pota zdaj ločila in strah jo je bilo, kakšen bo konec.

Kostum je bil končan. Natalija je užgala nekaj sveč in ko je bila skromna soba kolikor toliko sijajno razsvetljena, je Natalija oblekla novi kostum in se ogledovala v zrcalu.

Bila je zadovoljna. Kostum se ji je odlično prilegal. Potem je Natalija začela ogledovati samo sebe in bila je zopet zadovoljna. Bila je zdaj v cvetu svoje mladosti; pravkar je dopolnila štirindvajseto leto svoje starosti. Vitka in vender polna, je imela bogate temne lase, mala rdeča usta in goreče oči, obetajoče neznansko razkošja.

"Vsi pravijo, da sem lepa. Vsi me štejejo med najlepša ljubljanska dekleta! Vsi pravijo, da imam okus, da sem zabavna, da sem elegantna. A moža vender nisem še mogla dobiti. Brez števila sem že imela čestilcev, iz vseh krogov in iz vseh stanov, cela

grmada pesmi opeva mojo lepoto, a vzeti me vender nihče neče, ker ničesar nimam."

Tako je dolgo ubijala Natalija in se je ogledovala v zrcalu in kakor da jo je njena lastna lepota opijala, tako je zopet začela delati lepe načrte za prihodnost. Toda bila je že v starosti, ko se dekleta ne udajajo več dolgo iluzijam in sanjam.

S porogljivim smehom je končala Natalija svoje studije pred zrcalom in je slekla kostum. V samo srečje je stopila k omari in začela kostum obešati, ko so se na lahko trkanje odprla vrata.

"Dobro večer," je zaklical Tomaž in pomolil glavo v sobo. "Ali mojega starega ni doma?"

"Ne hodi notri," je hitra zaklicala Natalija. "Nisem oblečena."

Tomaž pa se za to povelje ni zmenil, nego predrzo vstopil v sobo.

"E. kaj bi se ženirala," je rekel ravnodušno. "V gledališču si dostikrat še manj oblečena. Prava igralka sleče na odru še kožo, če dobi poseben igralski honorar."

Natalija je vzela iz omare veliko črno ruto in se vanjo zavila. Kakor vselej so ji tudi to pot porogljive besede Tomaževe razvneli kri. Navadno je dajala taki razburjenosti izraza z ostrimi besedami, a ta dan je bila že tako potrta, da jo je Tomaževa zbadljivost le užalostila.

"Zakaj me tako krvavo preganjaš in zaničuješ?" je vprašala ihto. "Če me ne moreš trpeti, pusti me vsaj v miru in hodi svojo pot. Nikoli ti nisem nič žalega storila, vedno sem te imela rada..."

Tomaž je bil povodom nakupa hiše malo preveč "likofa" pil in je bil nekoliko natrkan, vender ne toliko, da bi ne bil zapazil, kako lepa je Natalija. Vrgel se je na stol in utaknil roke v žep.

"Ne govori tako!" je dejal Nataliji. "Jaz te nič ne preganjam. Jaz te pušam v miru. In rada me nisi nikoli imela, samo jaz sem tebe rad imel. Prav neumno sem te rad imel. Kdo ve, kaj bi bilo iz mene postalo, da nisem zaradi tebe, samo vsled tvojega za-

ničevanja in preziranja začel delati in sem delal in delal. Vse iz ljubezni do tebe, samo iz blazne ljubezni do tebe. Ti pa si me zametovala in mi se prijazne besede nisi privoščila."

Natalija je stopila tik pred Tomaža. Vzela mu je klobuk z glave in ga vrgla na mizo. In ne meneč se, da ji je začela velika črna ruta padati izza vratu, je Tomaž položila obe roki na rami.

"Tako?" je rekla. "Niti prijazne besede ti nisem privoščila? Zaničevala sem te? Zdaj vidim kako si me rad imel in kako lažnjive so bile tvoje besede. Čisto si torej pozabil, kolikokrat sem sedela na tvojih kolenih in kako si pil ljubezenske poljube z mojimi ust! Mene si poljubljal in objemal in mi prisegal, da me ljubiš, potem si šel pa k debeli Železnikovi ženi in k tisti natakariči Angeli in k drugim ženskam..."

Natalija je stala tako blizu Tomaža, da je čutil toploto njenega telesa. Ni se zavedal kdaj je položil roko okrog njenega pasu.

"To je bilo vse drugače, da čisto drugače," se je poskušal opravičevati. "A rad sem imel zmerom le tebe, vedno le tebe, od srca sem te rad imel..."

Natalija je sedela Tomažu na kolenih. Ni vedela, kdaj in kako je tja prišla in Tomaž tega tudi ni vedel. Čutil pa je njeno telo in drhtel je po vsem životu in zaljubljen je mijaval:

"...od srca sem te rad imel, da od srca..."

Naenkrat je Natalija položila glavo na njegovo ramo in je zaklicala:

"Ti, Tomaž — če me zdaj koj ne poljubiš, bom začela vpiti, da bodo vse bake skup letele."

In Tomaž jo je poljubil vroče in hrepeneče in ona mu je vračala te poljube tako, da je Tomaž postal ves vrtoglav in kar ni mogel nehati.

Ob primernem trenutku se je Natalija izvila Tomažu iz rok.

"Ah, če bi kdo prišel — strašno," je zaklicala vsa prestrašena. "Vsa vrata nezaklenjena, v sobi polno luči — jaz pa taka —"

Začela je naglo pihovati sveče. Tomaž je s prostimi rokami begal za njo in ji pomagal in ji neglneje vpilnil še petrolejko...

Naslednje jutro se je Tomaž prebudil v kamriji z velikim moralčnim in fizičnim maščobam. Še med tem, ko si je mel oči in razmišljeval, kaj se prav zaprav z njim zgodilo, je že tihih korakov prišla v sobico Natalija. Z objemi in poljubi njega pregnala vse pomisleke in ga zopet omamila.

"Ti Tomaž — ali nič ne misliš na zakon?"

"Mislim že," je dejal Tomaž, "ampak, veš, s tvojim, z velikim strahem."

"Česa se bojiš, Tomaž? Kaj ne vidiš, kako te ljubim?"

"Da, da, je že res — ampak veš — temne slutnje imam. Vidiš, osel zna eno samo besedo izgovoriti: 'zakon'. Ravno tisto besedo mora človek izreči pri poroki, ravno ta beseda ga veže potem za celo življenje."

"Ne zbijaj takih šal, Tomaž," je prosiče razgovorila Natalija in Tomaža tako poljubila, da mu je kar v uho če postalo. "Zakon je sveta stvar."

"Pravijo, da pravijo," je menil Tomaž. "In klerikalec moram to seveda verjeti. Ampak veš, še drugi pomisleki. Meni se zdi, da si ti marsikaj doživela."

"Ali ti mar ne še veliko več? V katerem katoliškem mu pa je rečeno, da je kako dejanje samo greh? Stori ženska, pa ne greh, če je stori možki. Ni to zapisano. Sicer pa nisem jaz razen par poljubov ničesar doživela, ti pa vse mogoče stvari." "Ah, to nič ne šteje," je zatrjeval Tomaž. "Sem imel tudi mimogrede kako ljubezensko razgovor, moje srce je bilo vedno pri tebi. Bil sem z teboj kakor človek, ki gre po cesti in utrga tu hrusko, tu jabolko in ne vpraša, čegavo je in je užije ne da bi le zahvalnil. Rad sem imel le tebe."

"In tudi jaz vedno in edino le tebe." "Da, da moja ljuba Natalija — vrag vedi, kaj glav je le imel prav, ko je rekel, da mi boš le postala in zopet me boš imela v oblasti."

DENAR V JUGOSLAVIJO

pošiljamo hitro, točno in gotovo. Potrdila podpisana lastnorodno od prejemnika prejmemo v najkrajšem času. Prodajamo PAROBRODNE LISTKE na vse črte V in IZ Evrope po originalni ceni. Dobivamo našim potnikom

POTOVALNE LISTINE

kot vse druge potrebne spise, ter opravljamo tudi JAVNE NOTARSKE posle vseh vrst vestno in točno. Dobivamo vsa potrebna dovoljenja za dobavo kake osebe iz Evrope v Ameriko. Prejemamo denar na

HRANILNO VLOGO

ter plačujemo po 4% obresti. Pričnite vaš račun danes. Največje hranilne uloge izplačamo na zahtevo ulagalca brez obotavljanja.

Nemeth State Bank

John Nemeth pres.

New York, N. Y.

10 E. 22nd St.

Sporočati želim

vsem Collinwoodčanom, da sem prevzel trgovino na

756 East 152nd St.

V zalogi imam gramofone, gramofonske plošče, šolske potrebščine, cigare, cigarete in še mnogo drugih predmetov.

Se vsestransko priporočam v obisk.

JERRY LUKANC

DR. L. E. SIEGELSTEIN

Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta. 308 Permanent Bldg. 746 Euclid Ave. vogal E. 9th St. Uradne ure v pisarni: od 9. zjutraj do 4. popol. od 7. ure do 8. večer. Ob nedeljah od 10. do 12. opoldne.

ANCHOR LINIJA

LADJA "CALABRIA"

odplove 23. oktobra

proti

DUBROVNIKU IN TRSTU.

Cena za tretji razred \$125.00

In poleg še \$5.00 vojnega davka.

Zglasite se pri najbližjem zastopniku

ANCHOR parobrodne črte.

Jaz, KAREL BLATNIK sedaj stanujem na 6202 St. Clair Ave., sem prišel pred enim mesecem iz Granville, Ill., kjer sem delal do zadnje spomladi v premogokopu, hudo zbolel na jetrih tako, da nisem bil za nobeno rabo, dasiravno še le 20 let star. Tukaj sem se precej obrnil na slovenskega zdravnika Dr. Albert Ivnik, kateri me je ozdravil, da sem sedaj zopet popolnoma zmožen za delo. Dasi sem imel številno drugih zdravnikov a bili so brez-

uspešni. Ga priporočam rojakom.

DR. ALBERT IVNIK, D. C.

6408 St. Clair Ave.

URADNE URE: 10—12 dop. 2—4 pop. in 6—8 zvečer.

Prodajamo PAROBRODNE LISTKE vseh črt. DENAR POSLJEMO v katerikoli del sveta. Pomagali vam bomo v vsaki legalni zadevi.

PRIDITE, da se pogovorimo ODPRTO DO 8. URE VSAK VEČER.

THE LORAIN STREET SAVINGS & TRUST CO.

Največja tujezemski menjalnica in parobrodna agencija v Clevelandu.

Vogal Lorain St. and Fulton Road.

GADJE GNEZDO.

Povest iz dni trpljenja in nad. Spisal Vladimir Levstik

(Nadaljevanje.)

Čez štirinajst dni bo sam verjel; pogladil si trebuh in se napihne, zaslužio razmazano po vsem obličju.

Od poldne do poldne je bil Janez gospodar; k obedu prirožljata dva žandarja s komisarjem. Vdovi pade žlica iz rok; gad jih gleda, čudo kako mirno:

"Koga iščete?"

"Janeza Kastelca!" ropoče stražmešter; danes mu štrle brki naravnost pod oči.

"Mene hočejo!" se Benjamin obrne k stari. "Ne strašite se. za Boga, ne govorite; molčite, mati, mislite na grunt, na vse. —Vi veste, da nimam skrivnega na vesti. Ali je zmota ali obrekovanje. . . Kastelca, drži se; dovolj, da enega zadene!"

Težka roka mu pade na ramo:

"V imenu zakona!"

"Čemu!" pobara Janez z rezkim glasom.

"Prehitro zveste," se sovražno zmrdne komisar. "Skromni bodite, mladi mož! Vleknite ga, in pri najmanjšem poizkusu . . ."

Dve mrzli železni sponi mu stisneta zapestja; drugi orožnik pomenljivo nagne puško z ostrim bajonetom.

Kastelca sloni na mizi, oprta na stisnjenosti pesti. Začenja se Kalvarija, na vsakogar pada veliki križ; da je ne sliši zemlja vpiti v tej minuti! Ali veriga zarožlja med sinovimi rokami; glas se začuje kakor vihra v hojah; vdovine oči so strašne, zalivajo se s krvjo, in mizna plošča poka med njenimi prsti.

"Mati," krične Janez bled, — "ne delajte mu veselja, kdor je kriv! Naj ne vidi solze v vaših očeh, naj ne slišijo vašega joka; s častjo in slavo se vrnem, mati . . ."

"Hm," gode stražmešter, "to ni gotovo!"

Janez ga ne pogleda. Toda Kastelca se je vzravala:

"Dveh je zadnja beseda, pravice in Kastelcev!" oznanja kakor s prižnice.

Skoro bi bila vesela gada. Kakor bor stoji, pogled mu plapol-

la, verigo nosi kakor žezlo, obraz mu sije od ponosa. To ni obraz človeka, zemlja je, ki odseva zarjo mučnikov!; Ali vdova gleda v duhu ječe in vesala ter molli sama pri sebi:

"Še to pot pomagaj, ti tam, ki mi stojiš ob strani; Bog ali satan, vzemi mojo dušo v odkup!"

Gospodje opravljajo hišno preiskavo; ves dom pretikajo od vrha do tal, vse kašče, shrambe in opdstrešja. V fantovski sobi je plen bogat.

"Zastava? Za puntarje, že vemo. Z risalnico je hodil Joža na srnjaka? Mm, to se razume; petnajst nabojev — tetete, čimdalje lepše! Pa zemljevid slovenske zemlje, ki bi jo radi odcepili!"

To so reči, ki jih plačujejo s konopcem; ali Janez ne trenje z očmi. Smehlja se: le kdo je iztuhtal vse tako neumno? Še usta ni da bi odprl, sodniki se bodo zvijali od smeha!

Par knjig zatlačita žandarja v svoji torbi; ozri se, Benjamin, poslednjikrat! Jo slišiš, zemljo, kaj ti poje v solnčnem blešku? Orehe, kaj šume, zeleno trato, kaj pripoveduje?

Kremen, ostani trd!

"Bog z vami, mati; vrnem se — vesel odhajam!"

"Vidim, gad; korajžo! Zdržim, dočkam te — Voz je zaprežen."

"Voz — zame? Izprezi, Lipe, konja v hlev! Vsi naj me vidijo; Kastelci ne povešamo oči."

Vdova stoji na pragu, trga s palico, gleda za njimi; črno ljudstvo se je zbralo pokraj ceste, da bi videli gada v železju. Gre do: Janez naprej, žandarja zadaj, komisar v vas, kjer ga čaka voznik. Veriga tiho žvenkeče. Povsod šepet, ženske iht, nihče se ne smeje; ko stopa mimo, se Galjot odkrije, za njim vsi. Na Kastelcih ni madeža, čast komu čast!

Ob vodnjaku zajeci: Zina je planila k njemu, obraz belejši od snega.

"Stran, v imenu zakona!" jo goni stražmešter.

"Suni! Poljubim ga vendarle!" Na usta, in niže, na sklenjene roke. "Svete so; ali me blagosloviš z njimi, kadar prideš?"

Zenske jo prestrežejo ko mrto.

Ob vodnjaku zajeci: Zina je planila k njemu, obraz belejši od snega.

"Stran, v imenu zakona!" jo goni stražmešter.

"Suni! Poljubim ga vendarle!" Na usta, in niže, na sklenjene roke. "Svete so; ali me blagosloviš z njimi, kadar prideš?"

Zenske jo prestrežejo ko mrto.

"Do svidenja, vi ljubi moji!" klikne Janez.

Ali zdaj — tega ne pozabi vsa dolina: trap-traptrap kolese izza vogala, v kolesju Petschnik, trški župan; volk je tu, da izpije čašo zmagovalstva. Koga si s stolom, stara, koga si gnala: marš? Nizko se skloni sovražnik z voza:

"Verraeter, Hund! Na cesti bi ga potolkli, izdajavca — Na — tje!"

In mastno pljune Janezu v lice.

Gad se zdrzne, krične, trga; oba žandarja ga komaj držita, kri mu lije izza nohtov. Zdajci odneha; kakor plamen mu leti pogled po ljudeh:

"Judežev pljunek na mojem obrazu! Kje si, da ga ubiješ namesto mene?"

Toda levinja je gledala s praga. Že leti, že je snela vile pred hlevom, pet mož jih komaj izdere njenim pestem; vdo-va hrube naprej, razbija množico.

Katero kupite?

8 sob, moderna hiša, kopalnice, elek. luči, fornez, perišče in skril. streha. Zahteva se \$3.000 v gotovini. Prazna, lahko se takoj selite. 1345 Russel Rd. (East 70th St. blizu Superior Ave. 6 sob moderna hiša, kopalnice, fornez, elek. luči, \$6.200. East 70th st. blizu Superior Ave.

McKenna Bros.

1365 EAST 55TH ST.

Odprio ob večerih.

DR. D. J. SMALLY

ZOBODZRAVNIK

6204 St. Clair Ave.

Bridgework-Platwork in ruvanje zob naša specialiteta. Zobje se očistijo brezplačno s pogodbo.

URADNE URE: OD 9. DO 8. ZVEČER.

Ob nedeljah dopoldne od 9. do 12. ure.

Nova Trgovina s pohištvom in pečmi.

- na -

416 EAST 156th ST.

vogal Waterloo Rd.

PRIDITE IN SI OGLEDJTE NAŠE IZREDNOSTI

POSEBNE CENE NA VSEH PEČEH!

SAMO V PETEK!

85c metla za 45c.

Star Furniture Co.

COLLINWOODSKA PODRUŽNICA

416 East 156th St.

ŠTEDITE DENAR

5%

Vsaki dolar, katerega prihranite sedaj bo vreden dva, kadar se nekdane razmere povrnejo. Ali ako hočete, da vam donese denar dobiček, ulagajte ga na hranilno vlogo po 5%, katere vam plača

THE CUSTODIAN SAVINGS AND LOAN COMPANY.

414 E. 156 St.

Cleveland, O.

BOŽIČNE ODPLOVBE

Ali se želite združiti z vašo družino za božične praznike? Ali želite dobiti koga iz vaše družine sem v to deželo, da boste lahko praznovali Božič skupaj tu v Clevelandu?

V obeh slučajih je sedaj čas, da ukrenete potrebno. Pridite v naš urad takoj, da vam rezerviramo najboljšo in najhitrejšo ladje. Na stotine ljudi, ki so dospeli sem iz Jugoslavije, so dobili listke iz našega urada in tudi vse potrebne listine.

V vsakim dnem jih pošiljamo več. Pustite, da vam pomagamo, dobiti sem vaše domače. Ako želite poslati denar, da bo hitro izplačan, vam da naš urad lahko najnižje cene.

MI VEDNO VERUJEMO V TOČNO IN USPEŠNO POSTREŽBO.

Za pojasnila se oglasite ali pišite na

ZUPNICK & COMPANY

6024 St. Clair Ave.

Cleveland, O.

Vašim sorodnikom ni treba čakati

Kadar pošljete denar vašim sorodnikom ali prijateljem potom našega urada, jim ni treba čakati radi nepotrebnih zamud, da se jim sploča denar.

Naša postrežba je TOČNA — mi gledamo, da gre denar NEMUDOMA naprej in skozi najugodnejša pota, da se kolikor mogoče izogne počasni transportaciji, ki še vedno prevladuje v nekaterih okrajih preko morja.

Vprašajte nas za cene DRAFTOV, DE-NARNIH NAKAZNIC in KABLOV.

Direktna žična zveza z tujezemskimi menjalnimi trgi.

OTIS & CO.

216 Superior ave. N. E.

Navzdol po stopnicah Cuyahoga poslopja. Nasproti pošte.

Ameriško ljudstvo nestrpno čaka popolne republikanske zmage v novembru.

Ljudstvo se zaveda iz bridkih izkušenj, da potrebuje dežela dobro vlado mesto slabe in namenilo se je storiti slednje uspešno.

ZATO:

Ker so do smrti izmučeni od nesramnega profitarstva, visokih cen in kriminalne potrate in uničujočih visokih davkov, s katerimi jih je obremilo sedemletno vladanje Demokratične stranke.

ZATO:

Ker zrejo na Republičansko stranko, da jih reši tega prokletstva in ponovno ustanovi položaj, ko bodo delovale tovarne s polno paro in bodo prejemale naši kmetje pošteno nagrado za njih delo, in bo Ameriškem delavstvu zagotovljeno stalno delo, po dobrih plačah in ko bodo konsumentje ščiteni pred izkoriščanjem.

ZATO:

Ker so obračunali z naklepi in nevarnostmi, slabotne in omahljive vlade enega človeka in bodo zopet vpostavili zastopno vlado, kakoršno določa konstitucija; vlado ljudstva, za ljudstvo in potom ljudstva, z

vsemi pravicami in svobodščinami, danimi v konstituciji, prost govor, prost tisk in svobodna zborovanja.

ZATO:

So trdno zvezani zoper tujezemke zveze in pogodbe, ki bi zopet hotele poslati naše mladeniče preko sedem morj, da se vojskujejo, ne, da protektirajo ameriške interese, temveč zato, da služijo v namene tujezemskih sil na povelje in pod vodstvom nadvlade tujezemskih držav.

ZATO:

Hočejo, da ostane Amerika, kot je bila nekdanj, svobodna, progresivna, napredna, zadovoljna ter v miru, doma, in pravična, močna, in dobrohotna, v občejanju z drugimi svetovi.

Ameriški volilci, ženske kakor moški, vedo, kaj jim je storiti. Oni so željni odzvati se klicu najvišje dolžnosti suverene državljana, in volili bodo z odločnostjo, zahtevajoč, da obvlada njih lastna volja.

Zmaga je pisana v zvezdah. Vsi jo čutimo okrog nas. Je že v zraku, katerega vdihavamo. Je tako neizogibna, kot usoda.

Republikanski Narodni komitej

MALI OGLASI

BODITE PAMETNI in kupite

AR-BU MAZILLO

za rane, izpahke, lišaje, opekline in kožne bolezni. To dobite v vsaki lekarni in denar nazaj, ako niste zadovoljni.

THE AR-BU LABORATORIES CO.
14017 Darley Ave., Cleveland, Ohio.

PISALNI STROJ NAPRODAJ.

Popolnoma nov s slovenskimi črkami; odda se ga tudi v rent. Obrnite se na John Jaklich, 1426 E. 51st St. 241-43

SLOVENKA DOBI SLUŽBO
pri dobri družini; hišno delo, majhna družina. Zglasiti se je na 14311 Darwin Ave., Collingwood. 242-44

RADI ODHODA

iz mesta se proda poceni in pod ugodnimi pogoji dobro idoča trgovina z grocerijo in sladšćicami. (confectionery). Lepa prilika. Zglasiti se je na 6802 St. Clair Ave. 242-44

Najmodernejši pogrebni zavod v Clevelandu

Frank Zakrajšek

POGREBNIK IN EMBALMER

1105 Norwood Rd.

Tel. Princeton 1735—W.

Rosedale 4893

Avtomobili za krste, poroke in pogrebe in druge prilike.

POZOR!

Cenjenim Jugoslovanom nanažnam, da izvršujem vsakovrstno

KLEPARSKO DELO

kakor tudi napeljavu zlebov in pokrivanje streh. Se priporočam

LEOPOLD LADIHA
1368 East 53rd St.

MOŠKA IN ŽENSKA PODRUŽNICA J. R. Z. V. COLLINGWOODU

ima v četrtek zvečer, 14. oktobra važno sejo v Kunčičevi dvorani. Pričetek ob 7. uri. Na dnevnem redu je poleg drugih važnih stvari

VOLITEV DELEGATA ZA PRIHODNJO KONVENCIJO.

ki se bo vršila v Chicago. Vsi na to sejo, naj nikdo ne izostane.

Tajnik.

RAD BI SE SEZNANIL

s slovenskim dekletom ali mlado udovo. Prednost ima ona, ki deloma razume in ki je voljna sodelovati pri mednarodni delavski borbi. Jaz sem naveden delavec. Ponudbe pošljite pod naslov, "Delavec" na upravnštva tega lista, ako je mogoče tudi sliko. Tajnost strogo jamčena. 242-44

Tel. Central 2373 R.

Gramofonske Plošče

zahtevajte novi cenik

Velika zaloga ur in zlatnine.

Wm.

Sitter

5805 ST. CLAIR AVENUE

Cleveland, O.

LIBERTY BOND IN VOJNO VARČEVALNE ZNAMKE.

Prodajte sedaj. Mi plačam v gotovini takoj. Simon, zanesljiv vi prekupevalec, soba 216 Lennox Bldg., drugo nadstropje. Vzemite vzpejačo. Vogal deveda cesta in Euclid dave, nad Singer Sewing Machine Co. Opač do 6. ure zvečer.

CHARLES BOITZ,

krojač

Zastopnik moderne krojaške družbe.

6729 Bonna Ave. Cleveland, O. Oddaljeni rojaki se lahko obrnejo namo pismenim putem in jih obiščem.

POHIŠTVO ZA 6 SOB

se proda poceni skupaj ali posebej. 476 East 149th St. 241-44

SOBA Z VSO OPREMO.

se odda v najem enemu fantu. Vprašajte na 1007 East 72nd Place. 242-44

BABICA!

MARIJA BATIC

Vsem rojakinjam Slovenkam in Hrvatcem naznanjam, da sem se preselila iz

718 E. 160TH ST.

na

724 E. 162ND ST.

zgoraj, nasproti Hendrick trgovine z železnino. 242-44

ISČEMO RUDARJE

STALNO DELO

DOBRA PLAČA

Zglasite se pri

New Jersey Zinc

Company.

FRANKLIN FURNACE, N. J.

THE W-K DRUG CO.

St. Clair, vogal Addison Rd.

Edina slovenska lekarna v Clevelandu.

Mi izpolnjujemo zdravniške recepte točno in natančno.

JOHN KOMIN.

Lekarnar.

Zaprt avtomobil

naprodaj!

za sedem ljudi, pripraven za poroke, krste, pogrebe ali za poslovni posel; proda se po zelo nizki ceni, ker sem prezaposležen, da bi opravljal še tako delo.

Zglasite se na North American Bank ali pa v prodajalnici Grdina & Co., prodaja

JOHN J. GRDINA.

6127 St. Clair Ave.

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—

—Oba telefona—